

bán zsófia

Lehet lélegezni!

BŐRLÉGZÉS

A béka (teszem azt, de mondhatnék krokodilt) vízben és szárazföldön él.

A béka kétéltű.

A kétéltűeknek bőrlégzésük van.

Ha a béka bőrét bekenik zsírral, megfullad.

Kérjük, ez ne forduljon elő.

Az ember (például) múltban és jelenben él.

(A jövőről képe van, jól passzol a kanapéhoz.)

Az ember tehát kétéltű.

(Kérdés: a kétéltű: ember, vagy: a kétéltű ember?)

A kétéltű embernek bőrlégzése van.

Ha a kétéltű ember bőrét bekenik zsírral, megfullad.

Kérjük, ez ne forduljon elő.

Kérjük a bőrlégzést szabadon hagyni.

Köszönjük.

Szabadon lélegzik tehát a bőr. Áramlik a levegő, áramlik az idő. Az áramló levegő apró redőket képez az idősíkokat tagoló függönyön. A függönyön lévő minták hol kiemelkednek, hol eltűnnek, bukdácsolnak föl-le, mintha nyílt tengeren hánkolódnának, látszólag céltalanul. A cél persze nem más, mint az ismétlés, amire a tudat felfűződik. Nélküle nincs ráismerés, felismerés, megismerés, emlékezés. A tudás anyja: Ismétlés (szép, görög név).

Újra és újra előveszünk, átveszünk dolgokat, illetve újra és újra elővesznek, átvesznek minket a dolgok. Mindeközben felmerülnek bizonyos kérdések.

(„Figyelem: a túlságosan gyors felmerülés dekompresziós betegséghez vezethet.” *Búvárok kézikönyve*)

Egy újra elővett olló (például) vajon ugyanaz az olló-e, mint az *újra* előtt? De kérdezhetném (ezúttal *én*) ugyanezt kalapáccsal, tolltartóval, táncrenddel, nyuszival, gombos kamáslival, a sor vagy sorozat tetszőlegesen folytatható. Esetleg ennek negatívja felől: egy kalapács (stb.) által újra elővett én vajon ugyanaz az én-e, mint az *újra* előtt? Van-e két egyforma kalapács? Van-e két egyforma újra? A sorozatok darabjai vajon felcserélhetők-e, behelyettesíthetők-e egymással? Ha nekem, mondjuk, van egy ugyanolyan uzsonnatáskám, mint a tiéd, akkor vajon amikor az egyiket előveszem a másik helyett, működni, lélegezni fog-e az ugyanolyan, vagy csak élettelenül hallgat? Tovább megyek: ha nekem nem is ugyanolyan, hanem egyenesen *ugyanaz* van, mint neked – olló, kalapács, írás, pipa, anya, nyuszi, nyári délután, bársonyos forradalom vagy egy gyűrt, cakkos szegélyű országvezető –, akkor az az *ugyanaz* mennyire ugyanaz?

Bocsánat. Nem akartam senkit felbőszíteni. Mindez, látszólag, *passé composé*, miképpen az ország, amely látszólag ugyanaz. Mindazonáltal lássuk be, hogy valahol, valamikor mégiscsak el kell számolnunk, szembe kell néznünk e kérdésekkel. Nem lehet mindig egy kézlegyintéssel elintézni, hogy egykutyta. Az egykutyta olykor nagyon is két kutyta. Vagy több, attól függ. Az efféle, mondhatni, geológiai rétegzettségű problémáknak azonban nem lehet pusztá kézzel nekiesni; szükség van hozzá szerszámokra. Szerszám pedig többféle létezik: van az a fajta, amit veszünk a boltban, van az, amit csinálunk, és van az, amit örökölünk. (Vagyis nem mindenki a maga szerszámának kovácsa.) De hogy mit kezdünk a szerszámainkkal (ne lóbálja, kérem, azt a lombfűrészst!), az már nyilván rajtunk múlik. (Üljön le, és ne zizegjenek ott.)

A szerszám tehát lehet „ugyanaz” a maga tárgyi, fizikai valóságában, de a bőre, a lélegzése, a szelídsége vagy konoksága mindig más és más lesz, aszerint hogy ki használja. És akkor megint ott vagyunk, ahol az idő, az emlék, a bőr, a seb, a szív szakad.

Amiről eszembe jut egy közbevetőleges, ám nyilvánvalóan ide tartozó kérdés:

a békából kioperált, és különállóan is tovább dobogó békaszívről vajon elmondható-e, hogy az még a béka? Hol húzódik a *még* és a *már* közti határ finom, porhanyós mezsgyéje?

Redőződik a bőr.
Redőződik az idő.

Az ember kétéltű.
A kétéltű embernek bőrlégzése van.
Ha a kétéltű ember bőrét bekenik zsírral, megfullad.
Kérjük a bőrlégzést szabadon hagyni.
Köszönjük.
Kérjük a bőrlégzést szabadon...
Kérjük, szabadjon a bőr...
Kérjük, szabad...
Kér...
Zsír.
Zsír.
Zsír.

A *Bőrlégzés* című szöveg Csáky Marianne *Bőreim* című 2005-ös kiállítása alapján készült; az *Oroszlánt fürdető férfi* című novella Szűcs Attila hasonló című, 2011-es festményére íródott; a *Lebet lélegezni!* című szöveget Eperjesi Ágnes *D. 365 napja* című 2017-es installációja ihlette; az *Ida (négy kézfogás)* című novella Jules Bastien-Lepage *Mindszentek napja* (1878) című festménye alapján született. A kép a budapesti Szépművészeti Múzeum tulajdona

MAGVETŐ
KÖNYVKIADÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.

www.magveto.hu

www.facebook.com/magveto

magveto.kiado@lira.hu

Felelős kiadó Dávid Anna

Készült a Gyomaikner Nyomda Zrt.-ben,
a nyomda alapításának 136. esztendejében, 2018-ban
Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja
Felelős vezető: Erdős Tamás vezérigazgató
Telefon: 66/887-400
<http://www.gyomaikner.hu>
E-mail: knernyomda@gyomaikner.hu

Felelős szerkesztő Szegő János
Kézirat-előkészítő Schmal Alexandra
A kötetet Pintér József tervezte
A borítón Eperjesi Ágnes *D. 365 napja* című
installációjának részlete látható
(INDA Galéria, Budapest, 2017, fotó: Sulyok Miklós)
Műszaki vezető Takács Klári
Kiadványszám 8913
Garamond Premier betűtípusból szedve
ISBN 978 963 14 3678 5